

Motion till riksdagen 2005/06:Ju349

av **Jörgen Johansson (c)**

Polisen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av forskning kring begreppet trygghet kopplat till företeelser i samhället.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av att utarbeta arbetsformer som främjar förhållandet mellan polis och allmänhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en analys av svensk polis i relation till polisen i andra länder i fråga om våldstendenser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en översyn av regelverket för polisens våldsanvändning.

Motivering

Många människor känner sig otrygga i dagens samhälle. Få är de som analyserar orsaken till denna otrygghet. Många är de som ger de schablonmässiga beskrivningarna över vad som är orsaken. Förmodligen är orsakerna många, lätta att åtgärda och har sitt ursprung i attityder. Oavsett orsak kan man tydligt se behovet av forskning på området som har människors känslomässiga behov av trygghet som utgångspunkt. En sådan genomlysning av trygghetsproblematiken bör genomföras skyndsamt. Detta bör ges regeringen till känna.

Samhällets signaler inom rättstryggheten är viktiga. Polisen har i det arbetet en nyckelroll. Svaret är inte så enkelt att det kan utformas i ett behov av fler poliser det är också en fråga om organisation och framtoning av svensk polis.

För att en polisiär verksamhet ska lyckas måste polisen vara väl förankrad i samhället. Det ursprungliga begreppet/innehållet i närpolisen hade antydningar i sådan riktning. I dag förefaller endast namnet finnas kvar men innehållet är ett helt annat. Svensk polis i dag har i stället en framtoning av en

Fel! Okänt namn på

polis ständigt beredd till strid och därmed en konfliktlösare som brukar aktivt våld. Den framtoning som polisens kravalluniformering har fått bidrar till detta. Allt tyder på brist på helhetssyn i samhället och därmed bristande styrning av svensk polis.

Grundläggande för polisen är att det finns en sammanhängande och grundmurad värdegrund. Med en sådan grund är det vägledande att konflikter ska lösas utan våld. Medborgarperspektivet och det demokratiska samhällets grundsyn bör styra våldsanvändningen och inställningen till nya våldstekniker. Parametrar i det arbetet är etiska principer, demokrati, insyn, tolerans, humanitet och förmåga till dialog. Mycket av detta saknas i dag inom svensk polis. Polisen bör därför ges ett konkret uppdrag att i större utsträckning än i dag utarbeta sådana arbetsformer som bidrar till ett nära förhållande mellan dem och allmänheten. Detta bör ges regeringen till känna.

Under senare år har tonvikten lagts på tillgången på hjälpmedel vid våldsanvändningen medan analys av polisens roll i våldsbekämpningen kommit i bakgrunden. Signalen har därmed blivit att polisen blir alltmer militariserad. Bildandet av lokala insatsstyrkor och alltmer av insatser av offensiv karaktär än vad som tidigare betecknat polisen stärker den framtoningen.

Vapenarsenalen i form av prickskyttevapen med syfte att direkt döda, förstärkningsvapen (MP-5) av automatkaraktär som "bruksvapen", distraktionsgranater, distansbatonger, elpistoler och pepparspray är några exempel som brukats under senare tid. Att vissa av dessa vapen använts på sådant sätt att människor fått agera försökskaniner gör att såväl legala som etiska frågeställningar väcks. Som kontrast till svensk polis vapenförstärkning ska ses polisen i Norge som i princip är obeväpnad eller polisen i England där endast "armed forces" är beväpnad, vilka utgör 10 % av den engelska polisen. Fråga är hur stor skillnaden är i våldstendenser i de olika ländernas samhällen. En analys av svensk polis ledningsfilosofi på området bör göras i relation till övriga länder. Detta bör ges regeringen till känna.

Prioriteringen i regelverket inom polisen, vid användandet av vapen, framstår som otydlig. Exempelvis regleras i polislagen (10 a §) hur fängsel ska användas medan regler för bruk av tjänstevapen är intagna i kungörelsen (1969:84). Exemplet visar att en viktning av normer för användandet av vapen bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 22 september 2005

Jörgen Johansson (c)